

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

**7 ZASAD
KONSULTACJI
SPOŁECZNYCH**

Fundacja
PHENO **ORIZON**

**FUNDACJA
PHENO HORIZON
INSYTUT WSPIERANIA ROZWOJU**

ADRES SIEDZIBY
ul. Piotrkowska 90 III p
90-103 Łódź
fundacja@wspieranierozwoju.org

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne to jedno z najważniejszych narzędzi demokratycznego zarządzania. Jednak samo ogłoszenie spotkania lub uruchomienie ankiety online nie wystarczy, by mówić o prawdziwym dialogu. Ten poradnik opisuje siedem zasad, które – niezależnie od skali i tematu konsultacji – decydują o tym, czy proces jest rzetelny i skuteczny.

ZASADA 1

INFORMUJ

WCZEŚNIEJ I JASNO

Mieszkańcy muszą wiedzieć o konsultacjach z odpowiednim wyprzedzeniem. Informacja powinna trafiać różnymi kanałami – ogłoszenia w urzędzie, media lokalne, social media, sołtysi. Komunikat musi zawierać: temat, harmonogram, sposób udziału i informację, co zrobi gmina z zebranym głosami.

Wskazówka: Rozpocznij komunikację minimum 3 tygodnie przed pierwszym spotkaniem. Im bardziej złożony temat, tym więcej czasu na dotarcie z informacją.

ZASADA 2

PYTAJ, ZANIM ZDECYDUJESZ

Konsultacje mają sens tylko wtedy, gdy decyzja nie jest jeszcze podjęta.

Przedstawianie gotowego projektu „do akceptacji” to pozory dialogu, które niszczą zaufanie do samorządu.

Zadawaj pytania otwarte i naprawdę słuchaj odpowiedzi.

Wskazówka: Jeśli pewne elementy są już przesądzone (np. budżet, lokalizacja wynikająca z prawa) – powiedz o tym wprost. Uczciwe stawianie granic buduje, a nie niszczy zaufanie.

ZASADA 3

ZADBAJ O

REPREZENTATYWNOŚĆ

Aktywni i zaangażowani mieszkańcy to tylko część społeczności. Szukaj sposobów dotarcia do seniorów, rodziców, osób z niepełnosprawnościami, przedsiębiorców, młodzieży. Różnorodność głosów daje pełniejszy obraz potrzeb.

Wskazówka: Warsztaty, ankiety, spacerzy badawcze i wywiady pogłębione uzupełniają się – jedno narzędzie nigdy nie dotrze do wszystkich grup.

ZASADA 4

WYJAŚNIAJ, JAK DZIAŁA PROCES

Mieszkańcy muszą wiedzieć, jaką rolę pełnią ich głosy: czy mają charakter doradczy, czy wiążący, kto podejmuje ostateczną decyzję i w jakim terminie. Brak tej informacji rodzi rozczarowanie i poczucie, że konsultacje to fikcja.

Wskazówka: Na każdym spotkaniu i w każdym materiale wyraźnie opisz „co dalej” i kto odpowiada za wdrożenie wniosków.

ZASADA 5

BĄDŹ DOSTĘPNY

RÓŻNYMI KANAŁAMI

Spotkanie stacjonarne to nie jedyna forma. Ankieta online, skrzynka na uwagi w urzędzie, formularz mailowy, spacer z urbanistą, forum dla seniorów – różne kanały pozwalają dotrzeć do różnych grup. Nie wszyscy mogą przyjść na wieczorne spotkanie.

Wskazówka: Przetestuj swoje materiały na osobach starszych i mniej obeznanym z technologią. Jeśli formularz jest zbyt skomplikowany – popraw go, zanim go opublikujesz.wniosków.

ZASADA 6

RAPORTUJ I DZIĘKUJ

Po zakończeniu konsultacji przygotuj raport: co usłyszałeś, co zostało uwzględnione, a co i dlaczego nie.

Publicznie podziękuj mieszkańcom za udział. To sygnał, że dialog był traktowany poważnie.

Wskazówka: Raport powinien być dostępny w urzędzie, na stronie internetowej gminy i – w formie skróconej – rozestany do uczestników.

ZASADA 7

WYCIĄGAJ WNIOSKI NA PRZYSZŁOŚĆ

Każde konsultacje to szansa na naukę. Co zadziałało? Co następnym razem zrobić inaczej? Regularna ewaluacja procesów partycypacyjnych pozwala budować coraz lepszą kulturę dialogu w gminie.

Wskazówka: Krótka ankieta poewaluacyjna po każdym procesie (5 pytań, anonimowa) wystarczy, by systematycznie zbierać wiedzę o jakości prowadzonych konsultacji.